

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 8511-01-22 ב.ט. נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

המערערת

ב.ט.

באמצעות ב"כ עוה"ד אדמית רוזנצוויט

נגד

משיבים

1. הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל
 2. בית החולים - מעלה הכרמל
 3. פסיכיאטר מחוזי - חיפה
 4. משרד הבריאות
- כולם ע"י פרקליטות מחוז חיפה-אזרחי

פסק דין

1
2 לפניי הודעת ערעור על החלטת הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית שהתכנסה ביום 27.12.2021 בבית
3 החולים "מעלה הכרמל" (להלן: "בית החולים הפסיכיאטרי"), אשר החליטה על הארכת האשפוז
4 הכפוי של המערערת עד ליום 27.01.2022 (להלן: "החלטת הוועדה הפסיכיאטרית").

5
6 ביום 15.12.2021 אושפזה המערערת באשפוז כפוי. ביום 21.12.2021 ניתנה החלטה המורה על הארכת
7 האשפוז הכפוי. ביום 27.12.2021 התכנסה הוועדה הפסיכיאטרית והחליטה על הארכת האשפוז
8 הכפוי בחודש נוסף. משך הזמן הכולל בו מצויה המערערת באשפוז כפוי הינו מיום 15.12.2021 ועד
9 היום, קרי 28 ימים.

10
11 **תמצית העובדות הרלוונטיות:**

12 1. המערערת בשנות ה-50 לחייה, מאושפזת בבית החולים הפסיכיאטרי בהוראת הארכת אשפוז כפוי.
13 המערערת משמשת כאפוטרופוס על אחיה המתגורר במעון לאנשים עם מוגבלויות. למערערת אין
14 עבר של אשפוזים פסיכיאטריים, עם זאת היא מוכרת למערכת הפסיכיאטרית בשל טיפול
15 אמבולטורי שקיבלה במרכז לבריאות הנפש שבבית החולים הפסיכיאטרי, בין השנים 2005-2013.

16
17 2. ביום 15.12.2021 התפתח בין המערערת לשוטר ששהתה בתחנת דלק אליה הגיעה המערערת עם
18 רכבה, וויכוח מילולי, שלאחריו רדפה לכאורה השוטר אחרי המערערת, דבר אשר גרם לבהלתה.
19 כתוצאה מכך, נשכבה המערערת על הכביש, הואיל ולטענת המערערת זו פחדה כי תשתמש כנגדה
20 באקדח שברשותה (להלן: "מקרה תחנת הדלק").

21
22 3. בעקבות מקרה תחנת הדלק, עוד באותו היום 15.12.2021, נלקחה המערערת על ידי משטרת ישראל
23 לבית החולים הפסיכיאטרי. לאחר בדיקת המערערת בבית החולים הפסיכיאטרי נלקחה לבדיקה
24 בבית חולים רמב"ם. לאחר מכן נשלחה המערערת בשנית לבית החולים הפסיכיאטרי, והוצא בעניינה
25 הוראת אשפוז כפוי לפי סעיף 9(א) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן: "החוק"), במסגרתה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22-01-8511 ב.ט.נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

1 הורה הפסיכיאטר המחוזי על אשפוז המערערת בבית חולים פסיכיאטרי למשך שבעה (7) ימים,
2 במסגרת הוראת אשפוז כפוי.

3
4 ביום 21.12.2021 הוצא בעניינה של המערערת בקשת הארכה לאשפוז הכפוי לפי סעיף 10(ב) לחוק.
5 ביום 22.12.2021 ניתנה הוראת הארכת האשפוז הכפוי למשך שבעה (7) ימים נוספים, לפי הסעיף
6 האמור לעיל.

7
8 ביום 27.12.2021 התכנסה הוועדה הפסיכיאטרית והחליטה להאריך את אשפוז של המערערת לאור
9 בקשת בית החולים הפסיכיאטרי. בנימוקיה נקבע כי: "המטופלת הגיעה לאשפוז ראשון בחייה אך
10 בעבר הייתה מטופלת טיפול פסיכיאטרי בקהילה. לדבריה בשנים האחרונות לא לקחה כל טיפול.
11 קדם לאשפוז אירוע שע"פ התיאור שהונח לפנינו הביא לסיכון מיידי לשלומה של המטופלת עד
12 כדי הצורך בהתערבות משטרה העברתה לחדר מיון. בין ובין המטופלת הייתה סוערת ושרטה את
13 עצמה במקומות שונים בגוף עיינו בחומר שהונח לפנינו מרמב"ם המתאר התנהגות סוערת ומאיימת
14 וחסרת שיפוט. המטופלת נמצאת במחלקה כבר שבועיים מתנגדת לטיפול שניתן לה טוענת
15 שמרעילים אותה יש לה מחשבות נגד אנשי הצוות שהם נגדה. עיינו בקרדקס רק אתמול טענה
16 שהצוות רוצה להרוג אותה ומשקר לה העיפה חפצים מחדרה לא ניתן היה להרגיע אותה סירבה
17 לטיפול. קיבלה טיפול תרופתי תוך התנגדות מרבית צרחות וצעקות. לאחר שעיינו בחומר שהונח
18 לפנינו ובדקנו את המטופלת בדיקה ארוכה ומקיפה אנו קובעים שהיא עדיין בטיפול פסיכוכטי סוער
19 ומסוכנות גבוהה לאחרים ובינונית לעצמה חסרת שיפוט והבנה למצבה הנפשי וכי היא זקוקה
20 להמשך אשפוז במסגרת פסיכיאטרית כפוייה. בשלב זה אין אפשרות לשקול חלופה טיפולית
21 אחרת."

22 בסעיף המסוכנות צוין כי: "קיימת מסוכנות עצמית ברמה בינונית. קיימת מסוכנות לאחרים ברמה
23 גבוהה". בסעיף בחינת חלופות אשפוז נכתב כדלקמן: "הארכת אשפוז עד חודש ימים".

24
25 6. על החלטת הוועדה מיום 27.12.2021 הוגשה בקשת הערעור העומדת לפניי.

תמצית נימוקי הערעור:

26
27
28 7. הגורם שהפנה את המערערת לבדיקה בבית החולים הפסיכיאטרי היה משטרת ישראל, וזאת בהעדר
29 סמכות. בנוסף, המחוקק דרש כי חברי הוועדה יהיו האחד משירות המדינה והאחר שאינו משירות
30 המדינה. שני חברי הוועדה הפסיכיאטריים שדנו בעניינה של המערערת אינם משירות המדינה,
31 ומשכך מדובר בהרכב וועדה פגום המנוגד להוראת המחוקק. בנוסף, טענה הוועדה הפסיכיאטרית
32 בהחלטתה שכן לא קיימת מסוכנות מידית מצדה של המערערת, כפי שנדרש על פי החוק. בנוסף,
33 הוועדה הפסיכיאטרית טענה בהחלטה להאריך את אשפוז של המערערת בבית החולים
34 הפסיכיאטרי, על פני חלופת אשפוז, בהתחשב נסיבות המקרה בכללותן.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22-01-8511 ב.ט.נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

1

2

תמצית טיעוני המשיבים:

3 8. לא נפל פגם בהבאת המערערת לבדיקה פסיכיאטרית בסיוע המשטרה, לא נפל פגם בהרכב הועדה
4 הפסיכיאטרית, הועדה הפסיכיאטרית היא הגורם המוסמך לקבוע את מסוכנותה של המערערת
5 ובחינת התנאים להמשך אשפוז כפוי, תנאים אותם מצאה הועדה כי אלה מתקיימים בעניינה של
6 המערערת. הועדה קבעה כי המערערת נמצאת במצב פסיכוטי חריף ולא רק פעיל, מצב המסוכן לה
7 ולאחרים, ומשכך יש צורך בהמשך אשפוז פסיכיאטרי כפוי. הואיל ומתקיימים התנאים שנקבעו
8 בחוק, ולא נפל כל פגם בתהליך הועדה, אין מקום להתערב בהחלטת הועדה. לאור האמור, דין
9 הערעור להידחות.

10

11

דיון והכרעה:

12 9. אין ספק כי החלטה של הועדה הפסיכיאטרית המורה על הארכת משך אשפוזו הכפוי של אדם פוגעת
13 בזכויות היסוד של אותו אדם. אשפוזו של אדם בבית חולים לחולי נפש קשה ומר הוא למאושפז
14 ולבני משפחתו, ומשנעשה האשפוז שלא מרצונו של המאושפז, יש בו משום אחת הצורות החמורות
15 והמדכאות של שלילת חירותו של האדם. (עיינו ב"ש 196/80 **טולידנו נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(3)
16 332, 336 (1980)). בהחלטה על אשפוזו הכפוי של אדם טמונה פגיעה בחירותו האישית, בחופש
17 התנועה שלו, וייתכן שאף בשמו הטוב ובכבודו.

18

19 10. מנגד, חולה הנפש אינו יכול תמיד להגן על עצמו, ועל החברה החובה להגן עליו ולטפל בו. אשפוז כפוי
20 הוא מכשיר חשוב לטיפול בחולה הנפש. בצד שני אלה עומד שיקול שלישי, והוא השיקול של שלום
21 הציבור. חברה צריכה להגן על עצמה בפני נזקים שחולה הנפש עלול לגרום. זכותה של החברה
22 המאורגנת ואף חובתה להגן על עצמה מפני חולי נפש העלולים לסכנה. נדרש איזון ביניהם. האיזון
23 משקף את תפיסותיה ועמדותיה של החברה. מחלת נפש אינה פשע אלא חולי. מטרת החברה אינה
24 להקיא מתוכה את חולה הנפש אלא לטפל בו, וזאת תוך הכרה בזכותו כאדם מזה ובצורך לשמור על
25 שלום הציבור מזה (עיינו רע"פ 2060/97 **כרמלה וילנצ'יק נ' הפסיכיאטר המחוזי - תל-אביב**, נב(1)
26 697 (1998)).

27

28 11. עיקר הערעור שלפניי נוגע לשני אספקטים שונים. האחד הינו הפגמים הפרוצדורליים / מנהליים
29 בפעילות המשטרה ו/או בהרכב הועדה, ואילו הפגם השני עוסק בנושא המהותי, עצם החלטת
30 הועדה הפסיכיאטרית.

31

32 12. לא מצאתי שהמשטרה פעלה באופן חריג, כטענת ב"כ המערערת, כל שכן בחוסר סמכות. נדמה לי כי
33 פעילות משטרתית ראויה ותקינה הינה הושטת יד וסיוע לאדם באשר הוא אדם, אשר הסממנים
34 החיצוניים מעידים עליו כי יכול והוא זקוק לעזרה מידית, הן גופנית והן נפשית. מהחומר שעמד
35 בפניי, ולו לכאורה, נלמד כי אותה שוטרת אשר ממקרה תחנת הדלק, פגשה את המערערת כשהיא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22-01-8511 ב.ט.נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

1 במצב נפשי מעורער, ולמצער מצב נפשי המעלה ספקות בקשר אליו ואליה. אין ספק כי תפקידה של
2 המשטרה הינו לסייע לאדם המצוי במצב הדורש סיוע ועזרה. מצבה והתנהגותה של המערערת
3 בתחנת הדלק היה כזה שעל פניו דרש בחינה רפואית מקצועית. הדבר מקבל תימוכין בדיעבד לאור
4 העובדה שהמערערת מוכרת למערכת הפסיכיאטרית, ונעזרה בטיפול אמבולטורי במרכז לבריאות
5 הנפש "מעלה הכרמל" בין השנים 2005-2013.

6

7 13. לגבי הוועדה הפסיכיאטרית, הרי שזו הינה גוף סטטוטורי המוקם מכוח סמכותו של שר הבריאות
8 הקבועה בסעיף 24 לחוק. כגוף המוקם מכוח החוק, והממונה על ידי שר הבריאות, וככזה המפעיל
9 סמכויות סטטוטוריות, הוועדה הפסיכיאטרית הינה גוף הכפוף לכללי המשפט המנהלי. מעיון
10 בפרוטוקול הוועדה הפסיכיאטרית שהתכנסה ביום 27.12.2021, אשר החלטתה הינה מושא הערעור,
11 נלמד כי אחד מחבריה היה פסיכיאטר בשירות המדינה, וחברה אחרת הייתה פסיכיאטרית שאינה
12 בשירות המדינה.

13 משכך סבורני כי לא התקיימה כל חריגה מסמכות או פגם היורד לשורשו של עניין בהרכב הוועדה.

14

15 14. לעניין הטענות המהותיות בהחלטת הוועדה הפסיכיאטרית, ועל מנת לנמק את החלטתי, יש מקום
16 לתאר את השתלשלות העניינים והנלמד מהן.

17

18 15. ביום 15.12.2021 המערערת אושפזה באופן כפוי בבית החולים הפסיכיאטרי, מכוח סעיף 9(א) לחוק.
19 הנימוקים שעמדו בבסיס הוצאת הוראת האשפוז היו כדלקמן: "בת 50. חולה סכיזופרניה מוכרת
20 למערכת פסיכיאטרית, נבדקה הבוקר בחדר מיון... וזאת לאחר שנמצאה שוכבת על הכביש,
21 מתפרעת ולא מאורגנת. בבדיקה המטופלת לא משתפת פעולה, מנסה לברוח, מרושלת בהופעתה,
22 לבושה בגדים לא תואמים לעונה, שריטות שטחיות בגוף. עוינת מאוד, אפקט חשדני מאוד, כעוס,
23 רגזני. בתוכן החשיבה מגלה מחשבות שווא של רדיפה כלפי משטרה, רופאה בודקת וכלל מערכת
24 הבריאות. אינה מסוגלת להסביר את התנהגותה, דיסמוליטיבית, חסרת תובנה למצבה
25 ולהתנהגותה המסוכנת, שיפוט לקוי. לאור מצב פסיכוטי פעיל עם סיכון מידי לעצמה ולסביבה,
26 אני מורה על אשפוז כפוי."

27

28 16. ביום 21.12.2021 הוצא בעניינה של המערערת בקשת הארכה לאשפוז הכפוי לפי סעיף 10(ב) לחוק.
29 הנימוקים שעמדו בבסיס בקשת הארכת האשפוז היו כדלקמן: "במצב פסיכוטי חריף מלווה
30 במסוכנות לעצמה ולסובבים כי פועלת על פי תכנים פסיכוטיים, חסר תבונה למצבה הנפשי ולצורך
31 בטיפול תרופתי, שיפוט ובוחן המציאות פגומים, מהווה סכנה לעצמה ולסובבים." בנוסף, ניתנה
32 הערכת סיכון אלימות כלפי הזולת, תוקפנות כלפי הזולת, תוקפנות כלפי רכוש.

33

34 17. עוד באותו היום, 21.12.2021, ניתנה הוראת הארכת האשפוז הכפוי למשך שבעה (7) ימים נוספים,
35 לפי הסעיף האמור לעיל. הנימוקים שעמדו בבסיס ההחלטה להארכת האשפוז הכפוי היו כדלקמן:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22-01-8511 ב.ט.נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

1 "[...] - לא ניתן לקרוא הכתוב...] אינה משתפת פעולה, התנהגותה לא מאורגנת, הלוצינטורית, לא
2 מאורגנת בהלך החשיבה, מתגרה במטופלים אחרים, אפקט חשדני, מתוח, דיספורי, סף גירוי
3 נמוך, על סף התפרצות, חסרת תובנה למצבה ולהתנהגותה המסוכנת, שיפוט לקוי, לאור המשך
4 מצב פסיכוטי פעיל, עדיין עם סיכון לסביבה, אני מורה על הארכת אשפוז הכפוי בשבעה ימים
5 נוספים."

6

7 18. ביום 27.12.2021 התכנסה הוועדה הפסיכיאטרית והחליטה להאריך את אשפוזו של המערער
8 לאור בקשת בית החולים הפסיכיאטרי. הוועדה הפסיכיאטרית רשאית הייתה להאריך את תקופת
9 האשפוז הכפוי של המערער מעבר לארבעה עשר (14) הימים שכבר אושפז, מכוח הוראת סעיף 10
10 לחוק, ובדגש על סעיף 10(ד) לחוק, המורה כי: "פסיכיאטר מחוזי או ועדה פסיכיאטרית, לא יאריכו
11 את תקופת האשפוז לפי סעיף זה אלא אם כן שוכנעו, על פי הבקשה המנומקת שבפניהם,
12 שמתקיימים בחולה התנאים למתן הוראת אשפוז כאמור בסעיף 9". הארכת תקופת האשפוז הכפוי
13 בסעיף 9 לחוק, מסתמך על התנאים המנויים בסעיפים 6(1 ו-2), וכן 7(1 ו-2) לחוק (לרבות כן קשר
14 סיבתי ביניהם), אשר הינם כדלקמן:

15

16 6 (1) הוא חולה וכתוצאה ממחלתו פגום, במידה ניכרת, כושר שיפוטו או כושרו לביקורת
17 המציאות;

18 (2) הוא עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי מיידי;

19

....

20 7 (1) הוא חולה וכתוצאה ממחלתו פגום, במידה ניכרת, כושר שיפוטו או כושרו לביקורת
21 המציאות;

22 (2) נתקיים בו אחד מאלה:

23 (א) הוא עלול לסכן את עצמו או את זולתו, סיכון פיזי שאינו מיידי;

24 (ב) יכולתו לדאוג לצרכיו הבסיסיים פגומה בצורה קשה;

25 (ג) הוא גורם סבל נפשי חמור לזולתו, באופן הפוגע בקיום אורח החיים התקין שלו;

26 (ד) הוא פוגע פגיעה חמורה ברכוש"

27

28 19. הנימוקים שעמדו בבסיס ההחלטה להארכת האשפוז הכפוי היו כדלקמן: "המטופלת הגיעה
29 לאשפוז ראשון בחייה אך בעבר הייתה מטופלת טיפול פסיכיאטרי בקהילה. לדבריה בשנים
30 האחרונות לא לקחה כל טיפול. קדם לאשפוז אירוע שע"פ התיאור שהונח לפנינו הביא לסיכון
31 מיידי לשלומה של המטופלת עד כדי הצורך בהתערבות משטרה העברתה לחדר מיון. בין ובין
32 המטופלת הייתה סוערת ושרטה את עצמה במקומות שונים בגוף עיינו בחומר שהונח לפנינו
33 מרמב"ם המתאר התנהגות סוערת ומאיימת וחסרת שיפוט. המטופלת נמצאת במחלקה כבר
34 שבועיים מתנגדת לטיפול שניתן לה טוענת שמרעילים אותה יש לה מחשבות נגד אנשי הצוות שהם
35 נגדה. עיינו בקרדקס רק אתמול טענה שהצוות רוצה להרוג אותה ומשקר לה העיפה חפצים מחדרה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22-01-8511 ב.ט.נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

לא ניתן היה להרגיע אותה סירבה לטיפול. קיבלה טיפול תרופתי תוך התנגדות מרבית צרחת
וצעקות. לאחר שעיינו בחומר שהנוח לפנינו ובדקנו את המטופלת בדיקה ארוכה ומקיפה אנו
קובעים שהיא עדיין בטיפול פסיכיאטרי סוער ומסוכנות גבוהה לאחרים ובינונית לעצמה חסרת
שיפוט והבנה למצבה הנפשי וכי היא זקוקה להמשך אשפוז במסגרת פסיכיאטרית כפויה. בשלב
זה אין אפשרות לשקול חלופה טיפולית אחרת."

20. בסעיף המסוכנות צוין כי: "קיימת מסוכנות עצמית ברמה בינונית. קיימת מסוכנות לאחרים ברמה
גבוהה". בסעיף בחינת חלופות אשפוז נכתב כדלקמן: "הארכת אשפוז עד חודש ימים".

21. באשר לאופי הביקורת השיפוטית שעל בית המשפט המחוזי להפעיל כאשר הינו בא לבקר אספקטים
של עבודת הוועדה הפסיכיאטרית שאינם דורשים הפעלת מומחיות רפואית, הרי שביקורת שיפוטית
זו דומה במהותה לאופי הביקורת שמפעילה ערכאת ערעור "רגילה" על הכרעותיה של הערכאה
המבררת, דהיינו האם החלטת הוועדה התקבלה על בסיס ממצאים המעוגנים בחומר ראיות אמין,
אם המסקנות שהוסקו עומדות במבחן ההוכחות, ההיגיון ומכלול הנסיבות, ואם התוצאה מתחייבת
מבחינת הוראות הדין החלות על העניין (עיינו ע"א 586/84 מקלף נ' זילברברג, פ"ד מג(1) 137, 141
(1989). כן תיבדק ההנמקה והשאלה אם לא הייתה חריגה כלשהי מן הסמכות, או שנפלה טעות
כלשהי בדין (עיינו רע"א 8000/07 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני (נבו 02.05.2012), להלן עניין
היועמ"ש נ' פלוני).

22. באשר לאופי הביקורת השיפוטית שעל בית המשפט המחוזי להפעיל כאשר הינו בא לבקר אספקטים
של עבודת הוועדה הפסיכיאטרית הדורשים הפעלת מומחיות רפואית, הרי שזו אמורה להיותה
מסויגת יותר בהיקפה ועומקה. ענף הפסיכיאטריה הוא ענף סבוך במקצוע הרפואה, והאבחון
הפסיכיאטרי דורש, במקרים רבים, שילוב של ידע רפואי נרחב ועדכני עם ניסיון מעשי עשיר ומגוון.
כידוע, ככל שמדובר בהתערבותו של בית המשפט המחוזי באספקטים הרפואיים שבעבודת הוועדה,
על בית המשפט להגביל את שבט ביקורתו. לפיכך, ראוי הוא שבמסגרת בחינת ההיבטים הרפואיים
שבהכרעותיה וממצאיה של הוועדה הפסיכיאטרית ימנע בית המשפט המחוזי מלשים שיקול דעתו
תחת שיקול דעתה המקצועי של הוועדה, והתערבות במרכיבים אלו בהכרעות הוועדה תיעשה רק
במקרים חריגים ביותר, שעה שנפל פגם חמור בהליך קבלת הממצא הרפואי, או בהכרעה הרפואית
שניתנה על-ידי הוועדה, דהיינו שזו סותרת מוסכמות רפואיות מקצועיות מוכרות. הנה כי כן בית
המשפט המחוזי עשוי לבקש לחרוג מקביעה רפואית שנתקבלה על ידי הוועדה הפסיכיאטרית, שעה
שהכרעה בעניין זה נתקבלה, למשל, תוך סטייה ברורה וקיצונית ממתחם הסבירות ביחס לחוות
הדעת שהונחו בפניה, או תוך פגיעה בוטה בכללי הצדק הטבעי (עיינו עניין היועמ"ש נ' פלוני).

23. פסיכיאטריה הינה דיסציפלינה רפואית סבוכה, ודומני כי במקרה דנן על בית המשפט להימנע
מלהתערב באשר לאספקטים הרפואיים שבעבודת הוועדה. אין בדעתי ואין ביכולתי להחליף את

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22-01-8511 ב.ט.נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

שיקול הדעת המקצועי של הוועדה הפסיכיאטרית, אשר על פי אבחנתה "קיימת מסוכנות לאחרים ברמה גבוהה" כדי להצדיק את החלטת הוועדה על כנה.

24. על אף האמור, ביום 06.01.2022 התקיים מולי דיון בנוכחות המערערת, אשר הביעה רצון שונה מזה אשר הביעה בפני הוועדה והוא אודות רצונה לקבל טיפול מרצון ולשתף פעולה, כדלקמן:

"אני בעבר הייתי במרפאת חוץ מטופלת, עקב אלימות. היום אני מסכימה להיות במסגרת של טיפול מרפאתי. אני אשתף פעולה ואלך לטיפולים" (עמ' 2, ש' 34-33 לפרוט' דיון מיום 06.01.2022),

וכן דברי באת כוחה: "מרשתי מבקשת לציין נקודה חשובה, את עובדת היותה בטיפול 8 שנים ואת ההצהרה שלה שהיא לחלוטין לא רק מסכימה לטיפול אלא מבקשת טיפול. היא לא מבינה למה החירות שלה צריכה להישלל..." (עמ' 4, ש' 31-29 לפרוט').

25. אין חולק כי בבוא הוועדה לעשות שימוש בסמכותה להאריך אשפוזו הכפוי של אדם, היא נדרשת לשקול האם קיימת חלופה אחרת שעשויה להתאים לחולה אשר פגיעתה בחירותו ובכבודו תהיה מידתית יותר מאשר אשפוז כפוי (למשל אשפוז יום או טיפול מרפאתי כפוי או שהות במוסד טיפולי ושיקומי אחר). חובה זו נובעת מכך שאשפוז כפוי הינו אמצעי חמור ביותר, שמידת פגיעתו בחירותו ובכבודו של אדם הינה רבה (עיינו רע"א 1704/12 פלוני נ' הועדה הפסיכיאטרית המחוזית ואח' (נבו) 18.03.2012).

26. דברים אלה הינם בעלי חשיבות, וראוי שיונחו בפני הוועדה כשיקול לבדיקה ולבחינה נוספת. ההגנה שחוק היסוד: כבוד האדם וחירותו מעניק, מוענקת גם לחולה הנפש. זוהי נקודת המוצא. אכן, זכויות אלה אינן מוחלטות, וניתן לפגוע בהן באם מטרת הפגיעה הינה ראויה ומידתית, אך ברור כי אין לפגוע בחירותו של חולה הנפש מעבר לדרוש להגנה עליו, לטיפול בו או להגנה על שלום הציבור. אין לאשפוז חולה נפש אשפוז כפוי בבית חולים אם ניתן לטפל בו ולהגן על שלום הציבור באמצעות טיפול מרפאתי כפוי, ואין לכפות טיפול אם ניתן להשיגו ללא כפייה. תמיד יש לנקוט את האמצעי המגשים את המטרה הראויה, ושפגיעתו בחולה הנפש היא הקטנה ביותר (עיינו רע"פ 2060/97 כרמלה וילנצ'יק נ' הפסיכיאטר המחוזי - תל-אביב, נב(1) 697 (1998)).

27. מבחינת פרוטוקול הוועדה הפסיכיאטרית, לא מצאתי כי נערכה בחינה אמיתית, לחלופין נימוק אשר מאפשר ביקורת שיפוטית לגבי בחינת חלופת האשפוז, למעט המשפט היחיד בנמצא, כדלקמן: "בשלב זה אין אפשרות לשקול חלופה טיפולית אחרת".

28. דומני כי לאור ההגנה על זכות היסוד הנפגעת של המערערת, כוחה העודף של הוועדה הפסיכיאטרית באשר לזכות המערערת שלא להיות מאושפזת באופן כפוי, ולאור עקרון המידתיות, אשר אינו בגדר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 8511-01-22 ב.ט.נ' הועדה הפסיכיאטרית ביח מעלה כרמל ואח'

1 המלצה חוקתית אלא בגדר חובה, יש מקום להורות שהוועדה תתכנס פעם נוספת על מנת לבחון
2 כראוי, ובאופן אמיתי, האם ניתן לקיים איזון ראוי בין השיקולים והאינטרסים השונים (הטיפול
3 בלוקה בנפשו, הגנה על הציבור, הגנה על זכויות האדם של החולה) תוך בחינת חלופת אשפוז של
4 המערערת, כגון טיפול מרפאתי כפוי.

5

6 29. בהיעדר חלופה טיפולית כגון טיפול מרפאתי אותו המערערת מסכימה ומתחייבת לו, הוועדה תסביר
7 ותנמק מדוע לא קיימת חלופה טיפולית בנמצא, באופן שיאפשר ביקורת שיפוטית.

8

9 30. האמור יבוצע בהקדם האפשרי, בכפוף למגבלות יומן הוועדה, ובמידת האפשר עוד בוועדה שעתידה
10 להתכנס מחר או לכל היותר בוועדה שתתכנס לא יאוחר מיום א', 16.01.2022.

11

12 31. פסק הדין יותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

13

14 המזכירות תמציא לצדדים בדחיפות.

15

16 ניתן היום, ט' שבט תשפ"ב, 11 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

17

אספרנצה אלון, שופטת

18

19

20